

עלון הכפר

מריחים את הסתיו דאוויר ...

הילון 44

אוקטובר 2016

חדשות הספריה

לכבוד ראש השנה קיימנו בספריה
 מפגש כתיבה מיוחד עם הסופרת, השחקנית ומנחת הכתיבה שגית אמת.

המפגש המרתק הפגיש משתתפים ומשתתפות בגילאים שונים. היו בינינו משתתפים שבחיי היומיום כותבים רק צ'קים ורשימות, כאלה שכבר פרסמו ספרים ואף זכו בפרסים (גאים בך כלנית!) וכמובן הכותבים למגירתם...

שגית המוכשרת והנעימה הובילה אותנו בערב מעניין ומהנה.
 אנחנו כבר מחכים לסדנה הבאה עמה!

save the date

17/11/2016

למפגש שווה ברמות!

נורית החלומית

בהרצאה מרתקת בנושא:

משמעותם של חלומות.

פרטים בקרוב..

מועדון ההרצאות של יום רביעי

תאריך	שם המרצה	נושא ההרצאה
9.11.16	צחי וקסמן חזאי מוסמך	עונות השנה, סתיו, חורף תחזית ל 2016-2017
23.11.16	יוסי נגר מרצה ומדריך טיולים	יפן - טיול לערי בירה עתיקות

התכנסות בחדר ותיקים בשעה 17:30, ההרצאה בשעה 18:00

טאם מוצמנים !!!

טיול בונוס לוותיקי הכפר

**טיול בונוס מודרך לוותיקי הכפר
מתוכנן ליום שני, 21/11/2016.**

בתכנית: ביקור בתל מרשה, בית גוברין ואתרים בדרך,
אולם טרם נקבע המסלול סופית.

**פרטים יפורסמו בהמשך על לוחות המודעות, במיילים ובאתר.
המעוניינים ירשמו אצל אריאלה במזכירות**

ריקודי עם - חוג חדש בבית העם !!!

באוירה צעירה ואנרגטית

יתקיים בימי רביעי ויחל לפעול בתאריך 30.11.16

בהנחיית א"י סגל מרקיד צעיר ומלא באדרנלין

20:00 מתחילים (ללא ידע קודם) - נלמד ריקודי מעגל, זוגות ושורות
 21:30 בינוניים ומתקדמים

קפה וכיבוד קל לרשותכם

לפרטים: אלי סגל, נייד: 052-8901419,

פייסבוק: elisegal, אתר: www.elisegal.co.il

ברכות

- למשפחת גילת מזל טוב לנישואי גמא עם בח"ל עופרי שפר.
- למשפחת ברגהאוס מזל טוב לנישואי עודד עב"ל יערה.

השתתפות בצער

הוועד משתתף בצערה של ליאת בכור במות אמה אסתר אהרונוביץ פאר ז"ל

* משפחות שטיינהרדט, כרמלי וונסובר מודות לכל המבקרים, הכותבים, המחבקים והמנחמים אותנו עם הסתלקותו של ראובן שטיינהרדט ז"ל מאיתנו.

הביאנלה השמינית לקרמיקה – ארגז מסע

(או: המלצה לתערוכה!)

אִרְיִס מוֹרֶג

הביאנלה השמינית לקרמיקה 'רטוב / שרוף' המוצגת כעת במוזיאון ארץ ישראל עוסקת בתרומה ההבעתית הייחודית של חומר הקרמיקה – כמרחב מטאפורי¹ במילים אחרות, התערוכה מנסה להציג ביטוי אמנותי המתאפשר רק או בזכות תכונות החומר הקרמי. החומר הקרמי הוא נשוא התערוכה. כבר בקריאת ה'קול קורא' שפורסם לקראת התערוכה ידעתי שארצה לבנות ארגז מסע, כזה הניתן למצוא בבתים רבים של עולי גרמניה - אשר סיקרן אותי מאז ומתמיד. לימים, לאחר מחקר על בתי העם ביישובים החקלאיים של עולי גרמניה² ועבודה שוטפת במרכז התיעוד והמורשת בכפר, הבנתי עד כמה העלייה של עולי גרמניה, עלייה של בודדים ומשפחות ממעמד מבוסס מבחינה כלכלית, מקצועית וחברתית, אינה מובנת מאליה.

בניית ארגז מסע מחומר קרמי אפשרה לי לנסח סוגיה חברתית ערכית ותרבותית של עלייה זו. 'ארגז נסיעות' בין שלל הרכוש הביתי אותו בחרו הייקים להביא לארץ, הינו מעין קודש הקודשים של הטריטוריה המשפחתית הפרטית בו בחרו לשמור את הפריטים החשובים ביותר. הארגז מהווה השתקפות לבית אותו עזבו, זיכרון מהארץ ממנה התרחקו ומסמל את העיסוק במעבר לארץ החדשה, ובה בעת גם את הארעיות. באופן מטאפורי חבויים בתוך הארגז קשיי ההתאקלמות,

¹ הביאנלה לקרמיקה מאורגנת מדי שנתיים ע"י אגודת הקרמיקאים בשיתוף עם מוזיאון ארץ ישראל. אוצר התערוכה השנה הוא ד"ר ערן ארליך, העומד בראש המחלקה לקרמיקה וזכוכית בבצלאל.

² המחקר: 'בתי העם ביישובים הכפריים של עולי גרמניה כביטוי להתאקלמות תרבותית' מתייחס ליישובים: רמות השבים, גן השומרון, כפר ידידיה, שדה ורבורג וכפר שמריהו.

האכזבות, התבוסות והתסכולים של מעשה העלייה, לעיתים אף המשבר הכלכלי, כמו בכל רגע ניתן לארוז שוב את החפצים ולחזור. אך הארגז הוא שביר, ולא ניתן כלל לטלטלו. הארגז עשוי כולו מלוחות קרמיקה שנוצרו ביציקה וחוברו יחדיו בעזרת ברגי מתכת כמו בנגרות, ללא תמיכות נוספות. הפרזולים נעשו ביציקות או בעבודת יד, וצוירו בעבודת יד בצבעי overglaze.

פרטים: מנעול, ציר, ידית.
צילום: איריס מורג

בתערוכה שנפתחה באוגוסט, עבודות של יותר מ- 70 אמנים, רובן אמניות, המציגים את מצבי החיים של החימר תוך כדי סיפור שונה בתכלית השינוי מעבודה לעבודה.
התערוכה תוצג עד ה- 10.11.2016!

הארגז בחלל התערוכה.
צילום: ליאוניד פדרול.

בית הכנסת , תהליכי קבלת החלטות ומה שביניהם

ע' סטראן

כידוע, נושא בית הכנסת תופס נפח משמעותי בשיח הקהילתי עוד מהתקופה שקדמה לבחירות. הנושא נמצא בשיאו בעת הזו אודות לאקטיביות המופגנת להקמת בית כנסת נפרד ברמות השבים. לגילוי הנאות, אציין כבר בהתחלה שלושה דברים :

1. אינני נמנה עם קהילת בית הכנסת. אינני פוקד את בית הכנסת, אלא בנסיבות שכללי הנימוס והכבוד כלפי המזמין מחייבים אותי לכך.
2. אינני מרגיש צורך להוכיח לאף אחד את יהדותי כבסיס לגיטימיות לדון בעניין בית הכנסת.
3. אני בעד הקמת בית כנסת נפרד לכל מי שמעוניין בכך. בית כנסת ברמות השבים קיים ובהקמתו כמבנה נפרד יש לדעתי יתרון ולא חסרון, כפוף לעקרון חשוב שאתייחס אליו ברשימה זו.

השיח בעד ונגד הינו מלא אמוציות. שיח מוכר וידוע גם ברמה הלאומית. גם הטענות והדמגוגיות המופעלות בשיח תוך ניסיון לראות בכל מי שמתנגד כעוכר ישראל הינן מוכרות לכולנו מהשיח הלאומי. דבר אינו חדש וגם כנראה לא יתחדש.

אותי מטריד משהו אחר לגמרי. אני חרד לאופן שבו מתקבלות ההחלטות הקשורות למהלך. אם שם אנחנו נעגל פינות, נקצר תהליכים מקובלים בקבלת החלטות הקשורות לשוב שלנו ו"נסתתר" מאחורי המועצה שקובעת לנו הכל, אזי אנו מובילים לסנונית ראשונה של משהו הרבה יותר חמור. יישובנו כפוף למועצה האזורית אשר קובעת לנו כמעט את הכל. יחד עם זאת לא נערכו כאן בחירות וקם כאן ועד שיהיה בובה על חוט. תפקידו של הוועד הינו בין השאר להיות נציג התושבים והקשר בין התושבים למועצה.

לאורך השנים נוצרו פרקטיקות בין אם הן במסגרת החוק, התקנות או הנורמות שהיו כאן בשוב. נורמות אלו שומרות עלינו שנשאר ישוב דמוקרטי ומתורבת בקבלת ההחלטות שלו, בין השאר כדי שנשאר חברים גם כשאנחנו מסכימים. שבירה של נורמות אלו עשויה ליצור סדק שבנסיבות רגישות של דת ו"מדינה" עשוי להגיע לשבר עמוק.

בהתאם, ומכיוון שאינני בקיא בפרטים וניזון בעיקר מרכילויות, אני בוחר להמשיך את הרשימה שלי בשאלות לוועד :

1. האם הקמת בית כנסת ביישובנו איננו מהלך שצריך להתחיל בוועד וממנו אל המועצה, ולא להיפך? כיצד נעשו הדברים? מה דעת הוועד על האופן שבו זה נעשה?
2. כיצד החלטה על הקמת מבנה חדש ביישוב משתלבת עם העובדה שאנו נמצאים בעיצומו של תכנון מחודש ליישוב? מדוע לא להמתין להשלמתו, או לפחות אם אצה הדרך אז לבצע תכנון "זוטא" בשילוב הגורמים העוסקים במלאכה?
3. כיצד מתקבלות החלטות על השקעות בכלל ביישוב ובמיוחד כיצד נקבע סדר העדיפויות הן להשקעות עצמן והן להקצאת הזמן היקר והמוגבל של הוועד בבחינת הדברים? יש עוד נושאים שבעלי עניין בתחומים אחרים מעוניינים לקדם ומבקשים מהוועד לשקול.
4. מה הם השיקולים המרכזיים בקבלת החלטות ולפי איזה סדר? למשל, אם אארגן תקציב חיצוני או אביא מכספי הפרטי (שאין לי) יוזמה לחימום בריכת השחייה, יהיה לי קל להעביר את זה כי זה לא עולה כסף לוועד?
5. מדוע פרוטוקולים של ישיבות ועד לא מתפרסמים תוך זמן סביר והאם ניתן לבקש מהוועד לקבוע לכך פרק זמן מחייב שכולנו נדע?

6. אודה לוועד אם במסגרת התשובה לרשימה זו יועיל לפרוס בפני התושבים את תהליך קבלת ההחלטות כפי שהוא אמור להיות להשקעות בשטחי הישוב. כדי לפשט את העניין אני מתכוון להשקעות של שש ספרות ומעלה. באם "דינו" של בית כנסת שונה מדברים אחרים, לעמוד על ההבדלים ולנמק.

אני סבור שהאופן שבו התקבלו החלטות על הקמת בית הכנסת, ישפיע רבות על האופן שבו יתקבלו החלטות בעתיד על ניהולו, אופיו והשפעתו על סביבת קהילתנו - נושאים אשר נמצאים במוקד החששות של אלו המתנגדים להקמתו.

הרשימה הועברה לעיון הוועד המקומי ב- 14.10.16 כדי לאפשר לו זמן מספיק להכין את תגובתו.

רמות השבים מתפתחת כמרכז דתי?

אוריאל פריזמן

כבר זכינו בעבר לתואר "מרכז ברסלב בשרון". בהתארגנות מוצלחת עלה, כידוע, בידי תושבי הכפר והוועד לבטל, או לפחות לדחות, את הכוונה השתלטנית ההיא. הם עוד לא חוזרים, אבל יש התפתחויות אחרות סביב בית הכנסת שרוב התושבים (פרט לשכנים של בית הכנסת), לא מודעים להן.

ביום שישי ד' דחומ"ס הגיעו לרמות השבים אורחים רבים ומלאו את בית הכנסת וסביבותיו. כמעט כל המשתתפים באירוע היו אנשים שאינם גרים בכפר ורק בודדים (3 ?) היו תושבי רמות השבים. כנראה ממארגני ההתכנסות הזו.

קיום האירוע הזה לא היה ידוע לוועד הכפר ותושבי הכפר לא הוזמנו אליו. בעלון הכפר האחרון, שבו פרסמה הנהלת בית הכנסת, בצורה מפורטת ומזמינה, את כל אירועי חגי תשרי, האירוע הזה אינו מוזכר. בנסיבות האלה צריך לומר שהאירוע אורגן בעצם מאחורי גבם של הוועד ושל תושבי הכפר.

באמצעות הוועד התקבלו תשובות לשאלות שעולות מקיום ההתכנסות החריגה הזו (התשובות הן כנראה של המארגנים):

1. האירוע היה קריאה בספר קהלת. נמסר, שקריאת ספר קהלת לא נעשית בכל בתי הכנסת. בית הכנסת של רמות השבים ממלא את מקומם ועוזר לאלה שאין להם לאן ללכת. תשובה כה מוזרה, מוטב שלא הייתה ניתנת.
2. באשר לרשימת המוזמנים, המידע על קיום האירוע נמסר ל"באי בית הכנסת". בין "באי בית הכנסת" תושבי רמות השבים אשר משום מה לא באו לאירוע. מאידך הגיעו אחרים.

על המארגנים למסור לתושבי הכפר, היכן פורסם קיום האירוע ומה נאמר בו שהביא לבית הכנסת כל כך הרבה אנשים. היו בין הבאים זרים לחלוטין, שהיו צריכים הכוונה כדי למצוא את בית הכנסת. האירוע הזה היה, בסופו של דבר, מיועד לאנשים שאינם תושבי רמות השבים.

בגלל תלונות של שכנים ובעיות של שליטה ועלויות שונות התקבלו בשנים האחרונות בוועד הכפר מספר החלטות הקובעות שאין לקיים **בבית העם ובבית הכנסת** פעולות לגורמים חיצוניים, אם בתשלום ואם ללא תשלום, בלי שיתקבל לכך אישור מיוחד של הוועד. מוסדות בית הכנסת ולפחות חלק ממנהליהם מודעים להחלטות. הם אינם יוצאים מהכלל, **חלה עליהם החובה לקיים את החלטות הוועד.**

אם הוועד לא ידאג להפסיק התנהלות זו יגיעו בעקבות האירוע הזה אירועים דומים, אולי בשמות אחרים, וזה יקרה עוד לפני סוכות תשע"ח.

על הוועד לפעול במהירות כדי לקבל לידי בחזרה את השליטה על בית העם ועל האירועים והחוגים שמתקיימים בו! זה אולי קשה, אבל אפשרי.

מעניין לעניין באותו ענין.

לפני מספר שנים, החליט ועד רמות השבים **לא להקים** בית כנסת בכפר במקום בית הכנסת שבבית העם.

לאחרונה התקבלה בישיבת הוועד החלטה **לאפשר** למועצת דרום השרון לקדם את התוכניות להקמת בית כנסת ברמות השבים. הוועד החליט בכך, ביודעין, להימנע מקבלת **החלטה עקרונית** בעד או נגד בית כנסת חדש בתירוץ המופרך שצריך לדעת קודם את הפרטים (מיקום, גודל, שליטה, פונקציות וכו'). זו כמובן החלטה שהופכת על ראשו את הסדר ההגיוני של הדברים. תפקיד הוועד לקבל קודם כל החלטה עקרונית המתווה את דרכו של הישוב (צביונו) לעתיד. ההחלטה שהתקבלה היא בריחה מעימות, היא מגמדת את הוועד והופכת אותו לעושה דברו של ראש המועצה ואחרים. החלטה עקרונית, **לא הייתה מונעת מהוועד להטיל מגבלות** כהבנתו ובכך לשמור בידי את השליטה על המשך התהליך.

לכאורה, השאיר הוועד לעצמו את הזכות **לא לאשר** את התוכניות כשיוגשו, אך רק תמים (מאד) יאמין שהזכות הזו תמומש ושהתהליך הזה ייעצר או ישונה בהחלטת ועד, מבלי שהציבור יתערב ויביע את עמדותיו.

בגלל חשיבות העניין, אני מבקש מהוועד, להביא לידיעת התושבים את התוכניות ואת שאר הפרטים הרלוונטיים **לפני קבלת ההחלטה בוועד** כדי שיוכל להתקיים דיון ציבורי ראוי.

כבר אמרנו שההתפתחויות סביב בית הכנסת בכפר לא עולות בקנה אחד עם "שמירת צביון הכפר". אם לא נגיב בזמן בפניה לוועד או נתארגן בלעדיו, נמצא עצמנו נגררים אל מטרה שמובילים אליה בודדים, כוחניים, אותם אנשים שאליהם הפנה רפי הימן, בעלון הקודם, הצעה להסדר בצורה חברית והוגנת. ההתנהגות שלהם בגלוי **ובמחתרת** מוכיחה ש"הם" אינם מקשיבים ופועלים למימוש מטרותיהם בלי להתחשב בהחלטות הוועד וברב התושבים.

בהתנהלות הנוכחית, אם התושבים ונציגיהם בוועד לא יפעלו מהר ובנחישות, יוקם במוקדם או מאוחר, בבית הכנסת הנוכחי או בחדש, "מרכז הכיפות השקופות בישראל".

ימים יגידו, אם הגזמתי או המעטתי בתיאור התהליכים הצפויים.

קרפיון מטוגן על בטון לוחט

לפניה קין

חגיגות השבעים לברית רמות השבים עוררו בי את הרצון לספר על הברכה שלנו בשנות השבעים והשמונים (של המאה הקודמת!). בשבילי, הברכה היא בעצם מילה נרדפת ל"ילדות". אני שרצתי שם כל יום, מהבוקר עד הערב. הולכת יחפה על כבישים לוהטים, דרך שביל עפר עם קוצים, עד לשער של הברכה שהיה ממוקם בדיוק בצד השני – מאחורי איפה שנמצאת היום הברכה של הפעוטות. היינו נאספים שם כל יום, הילדים של המושב, ומשחקים תופסת כמו שהיה אפשר רק אצלנו, בברכה ברמות השבים. זה היה בזכות הפיצ'ר המשונה – השיפועים שהיו לאורך שתי הצלעות הארוכות, ושעליהם היו אפשר ללכת ולרוץ, כשהידיים אווזות בשולי הברכה. כמו קופים קטנים היינו טסים שם לאורך השיפוע, ומזנקים למים כדי לשחות הכי מהר שאפשר לצד השני, לשיפוע. למנוחה או מנוסה נוספת. שעות היינו מעבירים ככה. אני חושבת שכמעט לא היינו מדברים בינינו, רק משחקים.

איור: אליה קין

ביקשתי מאמא שלי שתאייר את משחק התופסת על השיפוע. הפרופורציות שונות – הברכה היתה כמו היום, הרבה יותר ארוכה יחסית לילדים. וגם שולי השיפוע היו קרובים יותר לבטון של שפת הברכה. אבל אפשר להבין יפה במה היינו עסוקים שעות ואיך זה היה נראה.

כשהיינו יוצאים מהמים היינו נשכבים על הבטון הלוהט ונותנים לחום לטגן אותנו קצת ולייבש אותנו. כשהיינו קמים מהבטון תמיד היה כיף להסתכל על הצורה שהגוף הרטוב השאיר כחותמת על הבטון. לא השתמשנו במגבת, ברור.

עוד מאפיינים של הברכה היו – להיכנס למין בריכת מעבר ששטפת את הרגליים, בדרך לברכה עצמה (גדולה בהרבה מהריבוע הצנוע שיש היום), ולהיעקץ מדבורה שנחה לה בתוך פרח של סיגלון שצף במים (לפחות ככה אני זוכרת). בקיוסק היה רק אוכל אחד שהיה נחשב מבחינתנו למזון אלים, וזה טוסט מעוך בפיתה עם גבינה צהובה ועגבנייה. לאכול טוסט כזה היה נחשב למותרות ובטח שלא היינו אוכלים שם כל יום. לפני כמה שנים סיפרו אצלנו במשפחת קין על הדור של ההורים שלנו (שנות החמישים-שישים) – אבא שלי והאחים שלו. הם היו הולכים לברכה בבוקר, בצהריים אחד האחים היה נשלח הביתה, לוקח לחם אחיד (או חלה?), בוצע באמצע, מוציא את הבפנוכו, ושם חבילה של שוקולד פרה. השוקולד היה נמס וזאת הייתה ארוחת הצהריים שלהם.

כשהפכתי לאמא והיו לי ילדים קטנים – ממש סבלתי לבוא לברכה של רמות השבים. הרעיון של לעמוד במקום במים, כשפועטות תלויים עלי – היה בדיוק ההיפך ממה שהברכה הזאת הייתה בשבילי: הילדות החופשית שלי. לזוז, לרוץ, לטוס על השיפוע, להתייבש על הבטון. אני לא יכולה לעמוד במים, אני חייבת לשחות, לזוז, ואני בטוחה שזה חלק מהדי.אנ.איי שלי בגלל השנים שלי כילדה בברכה המיוחדת שלנו. היום אנחנו כבר הולכים ביחד, אני שוחה במסלולים והם עצמאיים במים.

בגיל עשר, ביום המים, זכיתי בפרס "קרפיון השנה" – זה הילד ששרץ הכי הרבה בברכה, וזאת הייתה השנה הראשונה שבה חולק התואר. עד היום אני מחשיבה את התואר הזה לא פחות מהתארים מהאוניברסיטה. הוא מסמל בשבילי חלק משמעותי ממי שאני, מאיך שגדלתי ומאיך שנראתה הילדות המתוקה שלי, כאן ברמות השבים.

תערוכת הברכה ברמות השבים

עוזר ע

שמחתי מאוד על היוזמה והביצוע של התערוכה על בריכת השחייה ברמות השבים המוצגת בימים אלו בגן הסמוך לדואר ולמחסן הביצים. התערוכה ערוכה כרונולוגית מבחינת השנים ומתחילה מהקמת הברכה בשנות הארבעים של המאה הקודמת עד ימינו אנו. הכתוביות ברורות והצלחתי לזהות לא מעט מתושבי הכפר של הדורות הקודמים.

אף השלט המספר את תולדות הברכה כתוב ומעוצב בצורה יפה והמטייל בגן מתרשם שלברכה היה תפקיד משמעותי בחיי הכפר. ייחודה של הברכה הוא בראשוניותה בסביבה הקרובה ומקור משיכה וזיכרונות לא רק של תושבי רמות השבים אלא גם הסביבה הקרובה.

כמו כן, תערוכה זו מוגדרת מבחינה מוזיאולוגית "מוזיאון פתוח" בשל היותה נגישה לכל המבקר במרכז הכפר. מוזיאונים פתוחים קיימים בארץ ובעולם כולו ותפקידם הוא להפתח לקהל הרחב שמדיר עצמו ממוזיאונים סגורים ולעיתים הם קיימים בסמוך למוזיאון בו נמצאים מוצגים יקרי ערך או מוצגים קטנים המונחים בוויטרינות.

כל הכבוד לצוות הארכיון ולשאר העוסקים בהכנת התערוכה שעמלו רבות בהקמתה.

דור חכם דורש מסך תיאולוגיה-האשכול

גנדי, היה זה שטבע את המונח "הפרדוקס של זמננו".
תיאוריה זו ניתנת לתמצות במשפט אחד כללי:
ככל שאנחנו יותר איקס, אנחנו פחות וואי.
כלומר, יש מחיר שאנחנו משלמים,
על כל התפתחות.
ובסרטון שהסביר על המושג,
היה משפט אחד שתפס אותי,
שבכל פעם שאני רואה אותו מתרחש אל מול עיניי,
זה כואב לי כמו לדרך יחף על לגו.
הטכנולוגיה שמקרבת אותנו,
לאנשים שרחוקים מאיתנו,
מרחיקה אותנו,
מהאנשים שקרובים אלינו.
אמיתי? שטות?
תהיו אתם השופטים,
אני יושב עם הצוות שלי להפסקה מעבודה,
ואף אחד לא מוציא מילה מהפה.
וזה לא כי רבנו,
לא כי אנחנו לא מכירים,
זה הרבה יותר פשוט מזה.
כל אחד היה דבוק עם פרצופו למסך,
בשתי עיניים גדולות גומע ככל הניתן,
מהמכשיר אשר בכף ידו.
וכל הדרכים כשרות,
אם זה לשלוח הודעה לחברים,
למשפחה או לחברה,
או אפילו להוריד משחק חדש.
מהצד, זה היה נראה כמו 4 חברים שיושבים יחד,
כשלמעשה היינו כל אחד לחוד.
וזה בכל מקום-
כמה חברים יוצאים למסעדה או לבר,
והמבורגר בפיד של החבר שלא איתם,
יותר מעניין מהאוכל שבצלחת שלהם,
למי כבר אכפת עם מי הם יושבים.
וגם, עליו כל הזמן,
הוא שם, נכון?
הוא מזכיר שהוא קיים,
פעם אחר פעם, כמו כלב שבא ליד השולחן,
ודורש עוד יחס ועוד ליטופים
דינג יש לך הודעה
דינג יש לך סרטון
דינג קיבלת מייל
דינג תסתכל עליי
דינג תתייחס אליי

דינג דינג דינג דינג
וזה לא עוצר.
הבעיה היא שהתרגלנו לשלוף את הנייד
ולבדוק מה קרה.
וכך נוצרת תחרות כלל לא סמויה,
בין הנייד, לבין מי שיושב מולך.
ובתחרות הזאת אפשר רק להפסיד...
להפסיד עוד פוסט בפיד,
להפסיד עוד גיף מפגר של חתול חמוד,
להפסיד... את מי שיושב מולך?
להפסיד את הטלפון כי בראש שלו
רצות אלפי דרכים לרסק לך את המסך,
ולהשחית לך את הסוללה.
ולמה?
כי צריך הפסקה מהמציאות האינטנסיבית שלנו?
כדי להתנתק ולדמיין שאנחנו במקום אחר,
כדי להתנתק מהיומיום ולבדוק מה קורה במקום אחר,
כדי להתנתק ולהתחבר למציאות אחרת,
כדי להתנתק.
אני התנתקתי, כשנשבר לי המסך.
הרגשתי איך החיבור שלי לעולם החיצוני
התנפץ לאלפי חתיכות כמו הזכוכית שנשברה.
ואז הרגשתי את זה,
התנתקתי משללאות הטכנולוגיה,
הייתי חופשי למשך 24 שעות,
הייתי מתנתק ליותר אם הייתי יכול.
אבל נאמר שהצורך הזה הגיוני,
שהחיים סביבנו כל כך קשים שצריך לברוח,
אבל ממה לילדים יש לברוח?
ילדים צריכים לחקור, לנסות, להכשל, להצליח,
להתנסות לא לברוח.
למה לילד בכיתה ג' יש סמארטפון?
למה הדבר היחיד שמרגיע ילדים קטנים זאת אפליקציה
של חתול מדבר בטלפון?
פעם, לא הייתי יוצא להפסקה כי בחוץ היה רועש.
היום, היום זה כבר לא משנה כי שקט בחצר,
כי רוב זמנם של הילדים מושקע במסך הקטן,
שנותן עוד ועוד.
תנו לי לשאול אתכם שאלה.
אם הייתה לכם האפשרות לכבות את הטלפון למשך 24
שעות, ולצלול לתוך ים של מודעות עצמית ושקט נפשי,
הייתם נשארים על החוף?
או שהייתם לוקחים נשימה עמוקה,
וקופצים ראש?

עדכוני נוער

נועה צדק, רכבת הנוער

אנו בפתחו של חודש נובמבר בו נחזור לשגרת החיים בלול, זאת לאחר חודשיים עמוסים בפעילויות ייחודיות ובאירועי שיא המאפיינים את פתיחת השנה.

כמיטב המסורת, אחד מהאירועים המרכזיים של פתיחת שנה הוא ללא ספק

"חג המולד"

השנה נושא החג היה "פלאי תבל".

צוות הלול עמל במרץ רב כחודש ימים על "פלא עולם" זה ובנה מבנים מרשימים כגון:

- "הטאג' מאהל" - במת הטקס
- "הספינקס" - שער הכניסה
- התורן- פיל A עולם (משחק מילים מוצלח ושנון)
- "פירמידת אל קסטיליו" - כתובת האש

בכניסת חניכים, כל שכבה ייצגה מדינה שבה פלא עולם עם שיר ותחפושות אופייניות למדינה. ההצגה שהכין הנוער עסקה בתחרות בין פלאי העולם בהם הקהל בחר את פלא העולם המרשים מכולם.

הצוות הצליח לפרק את כל מבני המחנאות תוך שעות בודדות ועל כך תוגמל על ידי ועדת הנוער בפיצות חמות.

בחופשת סוכות יצאו חברי הצוות לטיול מים בצפון. ביום הראשון הטיול התקיים בהרכב מושבי, טיילנו בנחל המג'רסה. ביום השני כל שכבה טיילה בנפרד במסלולים שונים בנחלי רמת הגולן, הזוויתן והיהודיה.

ב 28-29.10 יתקיים טיול פתיחת שנה באזור הגלבע. לטיול זה יוצאים 150 חניכים מקטן ועד גדול. בתחילת החודש יצאו שמונה חברי שכבת י"ב לכנס י"ב הראשון של התנועה. בהצלחה לכל המתמיינים לשנת השירות.

תמונות מ"חג המולות"

הבזקים מהעבר

70 שנים לבריכה – בשולי תערוכת הצילומים

תחילה – פרט חשוב שהחסרנו בהבזק הקודם:
 לצד בריכת השחייה החל בשנת 2008 תכנון בריכה לימודית.
 הבריכה הוקמה הודות לתרומה נדיבה של **משפחת ברליצהיימר**, לזכרו של יוחאי, אבי המשפחה.

הבריכה הלימודית
 באדיבות הצלם מיכאל ויסמן
 יום המים 2016

בשעות אחר הצהריים של יום שישי בשלהי הקיץ, יומיים לפני כניסת השנה החדשה, התכנסנו ברחבת המזכירות לטקס צנוע לציון פתיחת התערוכה של צילומי הבריכה ופתיחת השנה החדשה. בשם הוועד המקומי ברך ראש הוועד, לואיס רוסו, ובשם 'עמותת רמות השבים המתחדשת למען תושביה' ברך יו"ר העמותה, אופיר אדלמן. בשם צוות הארכיון נשאה דברים איריס מורג, להלן קטעים מדבריה:

יומולדת 70 לבריכת השחייה שלנו הוא ציון היסטורי שלא יכולנו לחלוף על פניו סתם כך – הפעם חשבנו על תערוכת חוצות. גם כשעולה רעיון לתערוכה או כל פרויקט אחר בקהילה, הדרך היחידה להגשמתו היא שיתוף פעולה...

... תערוכה בקהילה הינה מרכיב מהותי בהיסטוריה של הכפר, שמירת מורשת העבר וסיבה חשובה להפעלת התושבים לחיפוש ונבירה באוצרות העבר הנמצאים בכל בית ובית.

אנחנו אמנם העלינו את הרעיון אך ללא עזרתכם, עזרת התושבים - לא היינו יכולות להגיע ליצירת אוסף מגוון ומיוחד כל כך...

... המרכיב השלישי והחשוב לקיום תערוכה הוא זה הנותן את ברכת הדרך לרעיון, ותומך בו...

... אני מקווה שהתערוכה הזאת היא רק הראשונה מיני רבות שעוד נקים.

מאחלת בשמי ובשם הצוות מזל טוב לרמות השבים במלאת 70 שנה להקמתה של אחת הבריכות הוותיקות בארץ, ושנה טובה, שקטה ופורייה לנו ולכל עם ישראל.

[איריס מורג, דברים שנישאו בפתיחת התערוכה 70 שנה לבריכה שלנו, 30.9.2016 הטקסט המלא שמור בארכיון]

21 הלוחות הניצבים לצדי השביל המוביל ממשרד אל-על למזכירות, מספרים את סיפורה של הברכה מהקמתה ועד היום.

התערוכה - מראה כללי

באדיבות הצלם דורון מרכוס, 29.9.2016

התושבים שהגיעו לטקס (ולצערנו לא היו רבים כאלה), זכו גם לשמוע זיכרונות של בני הכפר על חוויות ילדותם ונעוריהם, בהם מילאה בריכת השחייה מקום מרכזי. להלן קטעים מסיפוריהם:

ראשונת הדוברים הייתה **רוח'ה בוגין**, שסיפרה על התקופה בה ניהלה את הברכה ועל חלקה בהקמת הסקציה ובעידוד פעילות ספורט המים בכפר. אחריה ספרה **יעל ירקוני**: אני מרגישה בת של. נולדתי בתוך הברכה. ... אבא שלי, היה היוזם, המבצע והמתחזק בשנים הראשונות.

קלאוס [גרטנר] המציא כל מיני דברים כדי שהילדים לא יכנסו לברכה בלילה, כי אין מציל. אח"כ גם קאזה [זאב ירקוני, בעלה של יעל] המשיך את דרכו. היו באים ילדים בלילה, קופצים מעל הגדר, נכנסים לברכה, וכשהיו יוצאים לא היו מוצאים את האופניים שלהם. או את הבגדים. ... **רוח'ה בוגין**: מותר להוסיף לנקודה הזאת? לקחנו פעם [כאשר רוח'ה הייתה אחראית לברכה] את האופניים, הבאנו את הילדים למשטרה, ביקשנו שלא יפתחו להם תיקים שילוו אותם כל החיים, שיזמינו את ההורים שלהם ובצורה הזאת לאט, לאט, הצלחנו. ...

יעל ירקוני: ... היינו כולנו שחיינים, היו תחרויות, והיה ממש כיף. אני גם הייתי שחינית. ... ונשלחתי לייצג את הנח"ל באליפות הנח"ל בשחייה. קיבלנו פרס, מקום ראשון, פס לחודש ימים חופש! ... **קובי רוזנגרטן**: אני בתור הילדים שהיו השחיינים. יעל הזכירה שני גיבורי ילדות שלנו: קלאוס אבא שלה, וקאזה שלקח לנו את הבגדים.

רוח'ה הייתה הגיבורה שלנו כשהקימה את הסקציה בהיותי בכיתה ז' ואני הייתי בין השחיינים יחד עם דורון מרכוס, אורית ירון רוזנברג, גדי מוזס, אבי [יואב] קין ועוד הרבה שחיינים. היינו קבוצת גילאים.

התאמנו כל הקיץ בשחייה, היו לנו אימונים שלוש פעמים בשבוע לפחות ואח"כ בחורף היינו נוסעים בכל רחבי הארץ לחפש בריכות מחוממות ... שלוש שנים אחרי זה, רוח'ה הזכירה לי, הקמנו את קבוצת הכדורמים. אנחנו היינו קבוצה שכולם אהבו לשחק נגדנו כי תמיד הינו חוטפים הכי הרבה גולים. אני הייתי שוער בתור שחיין חזה, כמה גולים שחטפתי. ...

כילדים הברכה הייתה מרכז החיים שלנו, היינו בה מהבוקר עד הלילה. היינו הולכים אליה יחפים ובצהרים היינו קופצים מצל לצל שלא ישרוף לנו ברגליים. כל קיץ מישהו היה חוזר שרוט מקפיצות הראש והקדרים באים בשיפועים. לימים התחילו תחרויות השחייה בסוף עונת הרחצה, זה היה בשבילנו תחרויות שחייה אמיתיות, גולת הכותרת הייתה לזכות בגביע הנודד של קלאוס גרטנר ולחרוט עליו את השם. ...

מיקי גבע: אני רוצה להוסיף כמה דברים. ... מישהו יודע איך הייקים שחו? הייקים לא שחו בשכיבה, כולם היו יושבים במים ועושים תנועות. תן לחבר'ה בגיל שלנו לראות דבר כזה. היינו צוללים מתחת,

עושים תחרות מי מגיע אליהם מתחת למים, מרים אותם ועושה סיבוב בלי שיראו מי עשה להם את זה.

העניין הוא שהברכה הייתה מלוכלכת. אנחנו היינו קופצים למים, מי שלא הכיר את זה חזר עם פרצוף פתוח בגלל השיפוע...

הברכה בשבילנו גם הייתה מקום לקומזיצים... היינו עושים קומזיץ, היינו הולכים עם חמור ועגלה, גונבים אבטיחים בגבעת חן, וזורקים אותם למים... חוויות היו בלי סוף. עד שלא היינו רואים ערפילים בעיניים, לא היינו יוצאים מהמים...

[מסיפורי הברכה כפי שסופרו בפתחת התערוכה '70 שנה לברכה שלנו', 30.9.2016. הטקסט המלא שמור בארכיון]

צוות הארכיון - איריס מורג, תמר ישר ואסנת שירן, מודה לכל מי שתרום לקיומה של התערוכה:

- לתושבים שמסרו את הצילומים מאוספיהם הפרטיים.
- לוועד המקומי ולראש הוועד שאישרו את קיום התערוכה ולמזכירות הוועד: אמיר, אריאלה ומאיר וצוותו, שהפכו את ההחלטה לעשייה.
- לעמותת הברכה וליו"ר שלה שנתנו את ברכת הדרך ואת האמצעים לכך.
- תודה למיכאל ויסמן וניקולה על תליית תצרך (קולאז') הצילומים בברכה.
- תודה מיוחדת לשירה פלד-ורשבסקי שעמלה על עיצוב התמונות לתצוגה ועל עיצוב תצרך הצילומים.

**מאיר וחיים בעת הכנת התערוכה,
באדיבות הצלמת איריס מורג, ספטמבר, 2016**

**צילומים אחדים מטקס פתיחת התערוכה
באדיבות הצלם דורון מרכוס, ספטמבר 2016**

Delete & control

צד ג'הר

בשמים הצהובים
שטים עננים בדוריים שחרים
והגשם נוריד עד לשקיעה התכלה.
העצים לובשים כחל
והפרות קלפתם לבנה.

הוא ידוע כציר מחונן .

נשויטט ללא בושה
עם קלבינו המדברים להבנה.
נגע בכפתורי הגוף,
נפעיל את התחושה הרצויה.
נעוף, נצלול, נרחף כרובוטים
לאן שרק נחפץ ובכוח המבט בלבד !
מהירח היורק אש ועד לאוקינוס השיש השקט.

הוא גם ידוע בגן העדן פטנולוג מטף.

ללא זהום או מחלה ,
אין זמן אבוד או מבזבז
ואין געגוע לפאב או לחטא.
הוא נקה הכול אחרי השרפה וצבע מחדש .
למזלנו, הוא בחר בנו !
זו דרכו להשיב לתפלה .
בורא העולם הזה , ידוע רק לנו, לי ולה .
כי אין עוד מי שיידע .
אפילו לא נחש.

קואליה: גבולות ההבנה

מיכאל חשביה

מדוע אנחנו חווים "אדום" כפי שאנחנו חווים אותו? מדוע אנו חשים "כאב" כפי שאנו חשים? או, באופן כללי – מדוע תחושות מסוימות נתפסות אצלנו כפי שהן נתפסות?

זו השאלה על מהות [הקואליה](#) – ההרגשה הסובייקטיבית שאנו חווים כקלט חושינו וכרגשותינו³.

אני נמנה עם אלה שחושבים שהתחושות השונות שלנו אינן אלא ביטוי למערכי פעולה מתאימים במוחנו.

הסברתי מדוע אני חושב כך במאמרי על [הבעיה הפסיכו פיזית](#).

לדעתי, הניתוח המוצג במאמר הנ"ל שולל כל אפשרות אחרת, אבל עדיין אין בו תשובה לשאלה "מדוע הדברים נתפסים כך ולא אחרת?".

חוקרי תודעה ששותפים לדעתי מנסים לפעמים למצוא תשובה גם לשאלה זו.

כותרת המאמר מנסה לרמוז על כך שלדעתי לא נוכל לתת לשאלה זו מענה. לא נוכל להסביר את האופן בו אנו חווים את תחושותינו תוך התבססות על משהו יותר בסיסי מהתחושות עצמן.

כדי להבין מדוע אני טוען זאת, נשאל את עצמנו מהי "הבנה" ומהו התהליך שמוביל אליה.

כשאנחנו נולדים, אנחנו מבינים מעט מאד דברים. בשנותינו הראשונות, אנו מפתחים בהדרגה את הכלים שיאפשרו לנו להבין יותר ויותר דברים בהמשך.

התהליך מתחיל עוד לפני הלידה ובהדרגה הוא משתלב עם רכישת השפה.

לדעתי זה לא מקרי. יש הרבה מן המשותף בין שני התהליכים ויש סיבה לכך שתהליך רכישת כלי ההבנה מתחיל מעט לפני רכישת השפה.

במאמרי על [האבולוציה של היכולת השפתית בבני אדם](#) אני טוען שהשפה היא כלי מאד חשוב ביכולתנו לחשוב מחשבות מורכבות, כיוון שהיא מאפשרת לנו להגדיר מושגים מורכבים על סמך מושגים שאנחנו כבר מכירים ובכך מאפשרת לנו להגיע למסקנות כלליות יותר.

זה דומה לתהליך שבאמצעותו אנחנו מבינים בהדרגה יותר ויותר דברים תוך ביסוס הבנות חדשות על הבנות קודמות והשילוב בין שני התהליכים הוא די מובן מאליו: ככל שאנחנו מבינים יותר דברים אנחנו נותנים להם שמות ומרחיבים גם את השפה.

אבל ממה מתחיל כל זה?

הרי חייבות להתקיים בנו הבנות ראשוניות שאינן מתבססות על הבנות שקדמו להן. מהן ההבנות הללו?

---

¹ אני מרחיב כאן מעט את המושג קואליה וכולל בו גם את מה שמכונה לפעמים [Propositional attitudes](#). אני חושב שבהקשר הנוכחי אין טעם להבדיל בין שני המונחים.

אני טוען שההבנות הבסיסיות שלנו הן בדיוק מה שאנחנו מכנים "קואליה".

אלו כוללות את קלט חושינו ואת תחושותינו הפנימיות, כולל שמחה, קנאה, צער ואפילו החוש המולד שיש בנו להיגיון.

למעשה, לטענתי, הקואליה הם האטומים של ההבנה. כשאנחנו אומרים שהצלחנו להבין דבר מה, פירוש הדבר הוא שהצלחנו לעשות לו רדוקציה להבנות קודמות ובסופו של דבר – רדוקציה לקואליה.

אם אי פעם נבין מהן הקואליה יהיה פירוש הדבר שהצלחנו לעשות להן רדוקציה ל...קואליה. זה נראה כסתירה או כטאוטולוגיה, כפי שהסברתי ב**מאמר על התייחסות עצמית**⁴.

זה אולי המקום להסביר שכשאני מדבר על "הבנה", אני מדבר על החוויה הסובייקטיבית של הבנה.

יש גם סוג אחר של "הבנה" שאינו מלווה בחוויה סובייקטיבית מסוג זה. למשל, הבנתנו את מכאניקת הקוונטים היא פורמאלית בלבד ואינה מלווה בחוויה סובייקטיבית של הבנה. הסיבה לכך היא, כך אני משער, בדיוק העובדה שאיננו מצוידים בקואליה שמאפשרות את ההבנה האינטואיטיבית של הנושא.

הטענה שהוצגה במאמר זה היא שבנושא הקואליה אנחנו נמצאים בדיוק באותו מצב כמו במכאניקת הקוונטים.

נוכל להבין את הקואליה רק הבנה פורמאלית ולזהות אותן עם ייצוגן במוח⁵, נוכל אפילו להבין את התהליכים האבולוציוניים ש"דחפו" להיווצרות הקואליה, אבל לא נוכל להבין מדוע ייצוג זה יוצר בנו את התחושה שהוא יוצר.

קישור למאמר המלא

² הצלחה חלקית היא אפשרית וחלק ממנה אכן הושג. תחושת החריפות, למשל, היא מקרה פרטי של תחושת חום, אבל ברור שיש לסדרת הרדוקציות הללו בסיס: אוסף קואליה שאינן ניתנות להסבר על ידי אחרות. "הסבר" של קואליה המושתת על אותה קואליה עצמה הוא חסר משמעות. אם נצליח באופן כלשהו לשכנע את עצמנו שקואליה זו או אחרת חייבת להיתפס כפי שהיא נתפסת יהיה שכנוע עצמי זה מבוסס על כשל "**הנחת המבוקש**".

³ הכוונה כאן למה שמכונה **neural correlates of consciousness**.

נופי רמות השבים

צד צהר

דירשטיין - רגלים אחרונים

למי שטרם הצטרף !!!!

אפשר ומומלץ לקבל את עדכוני הוועד באופן מיידי לטלפון הנייד
 באמצעות אפליקציית נוטיפאיה. כל שעליכם לעשות הוא:

1. להוריד את האפליקציה למכשיר האייפון או האנדרואיד שלכם ולהתקינה.
2. לסרוק באמצעות נוטיפאיה את הקוד הבא או ללחוץ בטלפון על קישור זה:

